

Ομήρου «Ιλιάδα»

Δεκαέξι χιλιάδες στίχοι ο Όμηρος, τρεις-σήμεσι ώρες η παράσταση, κι εγώ δια-
καιούμαι να γράψω το πολύ 350 λέξεις.
Τον σκηνοθέτη της «Ιλιάδας» Στάθη
Λιβαθινό τον έχω δει σε αναμετρήσεις
με συγγραφείς – γίγαντες, με έργα
εμβληματικά για τους εθνικούς πολιτισμούς που αντι-
προσωπεύουν: «Αγάπης Αγώνας Άγονος», «Ηλίθιος»,
«Φόνισσα». Σε δύο απ' αυτά, ο Λιβαθινός έπλαθε θέα-
τρο από πεζό λόγο ή μάλλον απελευθέρωνε το θέατρο
που έκρυβαν μέσα τους τα έργα του Ντοστογιέφσκι
και του Παπαδιαμάντη. Τέτοια δημιουργική ελευθερία
κι αν ήθελε «αρετήν και τόλμην», τόλμη ανθρώπου που
ξέρει τι είδους θέατρο θέλει να παρουσιάσει στη σημε-
ρινή εποχή, στους σύγχρονους του θεατές, και αρετή
επαγγελματία που μπορεί την οριζόντια αφήγηση να
τη μετατρέψει σε κάθετη θεατρικότητα. Πόσο μάλλον
όταν πρόκειται για τον ογκόλιθο του ομηρικού κειμέ-
νου, όπου η πρόκληση ήταν ο επικός ποιητικός λόγος,
το μνημειακό πολεμικό πανόραμα και οι ατομικές
αντιλήψεις του καθενός μας, συσσωρευμένες κατά την
προσωπική πορεία και παιδεία, για το τι εστί «Ιλιάδα».

Στην αρχή αισθανόμουν ότι δεν προλαβαίνω να
κάνω τη δουλειά μου ως θεατής, δηλαδή να συγκρα-
τήσω, να εκτιμήσω, να αντιδράσω σε όσα διαδραμα-
τίζονταν στη σκηνή. Να θαυμάζω, ναι, προλάβαινα.
Θαύμαζα τη σκηνοθετική φόρμουλα για την απόδοση
της ψυχογραφικής μαστοριάς του Ομήρου παράλληλα
με τη Μεγάλη Εικόνα, φόρμουλα της λεπτομερούς
υποκριτικής εξατομίκευσης που δεν έσπαζε, αλλά γέ-
μιζε τη μαζική σκηνική δράση. (Ας βάλω εδώ την πα-
ρένθεση με την αναφορά στον καταπληκτικό Αγαμέ-
μνονα του Δημήτρη Ήμελλου, αποσπώντας μόνο έναν
από το πραγματικά ισοδύναμο σύνολο). Θαύμαζα τον
τρόπο με τον οποίο υιοθετήθηκε στη σκηνοθεσία και
υποστηρίχτηκε εικαστικά από την Ελένη Μανωλο-
πούλου η εθνική και συνάμα πανανθρώπινη ομηρική
αυτοειρωνεία (λαμπρά αποδοσμένη στη μετάφραση
του Δ.Ν. Μαρωνίτη). Οι σκηνές –επεισόδια ανταγω-
νίζονταν μεταξύ τους στη σκηνοθετική ευρηματικότη-
τα και υποκριτική αποτελεσματικότητα. Το σωματικό
θέατρο δεν ερχόταν σε σύγκρουση με θέατρο λόγου,
επειδή ο ίδιος ο σκηνοθέτης δεν έθετε τέτοιο δίλημμα
στον εαυτό του. Μέχρι το διάλειμμα διατηρούσα μια
επιφύλαξη για την υπερβολική ένταση και τις πολλα-
πλές κορυφώσεις της δράσης. Όταν όμως ο σκηνοθέ-
της (και ο Όμηρος) μας πήραν εκεί που ήθελαν, στην
πραγματική κορύφωση της παράστασης, τα παραδέ-
χτηκα και τα δέχτηκα όλα.